

แนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

**Approaches to Promote the School Administrators' Roles in School
Safety Management under the Sukhothai Primary
Educational Service Area Office 1**

รัศมินทร์ พุทธอินทรา

หยกแก้ว กมลวรเดช และ สุรเชษฐ์ บุญรักษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Rasmin Buddhindra

Yokkaew Kamolvoradej and Surachet Boonyarug

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: cfrbuddhindra@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา 2) เสนอแนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 124 คน และ 2) ครู จำนวน 292 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่าง กรณีทราบจำนวนประชากรของเครื่องมือนักเรียน (Krejcie & Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 3) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลวิจัยพบว่า

1. บทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 5 บทบาท ประกอบด้วย 1) บทบาทการเป็นผู้นำ 2) บทบาทการวางแผน 3) บทบาทการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนและบุคลากร 4) บทบาทการกำกับ ติดตาม และประเมินผล และ 5) บทบาทการสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย โดยบทบาทที่มีระดับสูงสุดคือ บทบาทการสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย รองลงมา คือ บทบาทการเป็นผู้นำ และที่มีระดับต่ำที่สุดคือ บทบาทของการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

* วันที่รับบทความ : 29 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 14 ธันวาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 15 ธันวาคม 2567

2. แนวทางเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ทั้ง 5 บทบาท แต่ละบทบาทประกอบด้วย 6 แนวทาง

3. แนวทางเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ทั้ง 5 บทบาท มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายชื่ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

คำสำคัญ: การเสริมสร้างบทบาท; บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา

Abstract

This research aims to 1) study the level of the school administrators' roles in school safety management 2) propose approaches to promote the school administrators' roles in school safety management and 3) evaluate the appropriateness and feasibility of approaches to promote the school administrator's roles in school safety management under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 124 school administrators and 292 teachers, selected using the Krejcie and Morgan formula. Research instruments included questionnaires, structured interviews, and appropriateness and feasibility evaluation. Data were analyzed using mean and standard deviation.

The research findings revealed the following:

1. The school administrators' roles in school safety management: Five key roles were identified: 1) Role of a leader 2) Role of planning 3) Role in promoting and supporting the development of students and staff 4) Role of monitoring and evaluation and 5) Role of communication, collaboration, and networking. The highest-rated role was role of communication, coordination, and networking., followed by role of a leader. The lowest-rated role was roles of monitoring and evaluation.

2. Approaches to promote administrators' roles: Six approaches were proposed for each of the five roles: leadership, planning, promoting and developing learners and personnel, monitoring, evaluation, and communication, collaboration, and networking.

3. Appropriateness and feasibility evaluation of approaches to promote administrators' roles were found to be high feasible and appropriate. The individual components of these approaches were rated as high to the highest level.

Keywords: Approaches to Promote the School Administrators' Roles; School Administrators' Roles; School Safety management

บทนำ

ในยุคที่สังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความปลอดภัยในสถานศึกษากลายเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง การศึกษาไม่เพียงแต่จะมุ่งเน้นที่การพัฒนาด้านวิชาการเท่านั้น แต่ยังต้องให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาด้วย สถานศึกษาต้องเป็นพื้นที่ปลอดภัยจากภัยคุกคาม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) และภัยที่เกิดจากผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ (Unhealthiness) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564 : 7) เพื่อให้ทุกคนสามารถเรียนรู้และทำงานได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การศึกษาจึงต้องปรับบทบาทให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน การศึกษาจึงควรมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้เด็กและเยาวชนมีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมในอนาคต (ฮิวจ์ เบลานี, 2019) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในสถานศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยมีเป้าหมายหลักคือการป้องกันและแก้ไขปัญหากลุ่มภัยคุกคามต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 น : 94) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เน้นย้ำให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติในการป้องกันตนเองจากภัยอันตราย และสามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบโดยตรง การขับเคลื่อนการบริหารจัดการความปลอดภัยต้องอาศัยการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน การสร้างระบบการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม และการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนสามารถทำงานและเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564 : 17)

ปัจจุบัน เด็กและเยาวชนกลับเผชิญกับปัจจัยอันไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลถึงความไม่ปลอดภัย ดังที่ปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่องจากรายงานของสื่อต่าง ๆ อาทิ เหตุกราดยิงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งผลให้เด็กเล็กเสียชีวิตจำนวนถึง 24 คน (BBC News Thai, 2020) เหตุถังดับเพลิงระเบิดขณะกำลังซักซ้อมดับเพลิงภายในโรงเรียน มีนักเรียนเสียชีวิต 1 คน และมีนักเรียนบาดเจ็บต้องนำตัวส่งโรงพยาบาล 5 คน (Thai PBS, 2566) รถบัสทัศนศึกษาจากโรงเรียนเกิดไฟไหม้จนมีการสูญเสียชีวิตของผู้โดยสารทั้งนักเรียนและครู รวม 23 คน (BBC News Thai, 2024) ขณะที่ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2564 – 2566 มีเด็กและเยาวชนช่วงอายุระหว่าง 1 – 18 ปี เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางท้องถนน จำนวน 964 คน และบาดเจ็บ จำนวน 103,904 คน เฉพาะในจังหวัดสุโขทัย มีเด็กและเยาวชนช่วงอายุระหว่าง 1 – 18 ปี เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางท้องถนน จำนวน 44 คน และบาดเจ็บ จำนวน 3,363 คน (ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน Thai RSC, 2567) การบริหารความปลอดภัยสถานศึกษาจึงเป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ ให้มีการบริหารจัดการอย่างเป็น

ระบบ ส่งเสริมสร้างความปลอดภัยสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาปลอดภัย ผ่านการดำเนินการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษาและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564 : 7) เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษา ในการทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยสถานศึกษาต้องสามารถบริหารจัดการด้านความปลอดภัยแก่นักเรียน (กนกอร อุณสถานนท์, 2563 : 3) ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในโรงเรียน ย่อมมีอิทธิพลต่อจิตใจ ความสนใจ และอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไปจนถึงชีวิตในการทำงานของเด็กทุกคน ประการสำคัญโรงเรียนเป็นสถาบันที่จะสร้างเสริมประชาชนให้มีสุขภาพดี มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้เต็มที่ (สุชีรา ใจหวัง, 2561 : 52) ความปลอดภัยในโรงเรียนส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และไม่หลุดออกจากระบบการศึกษา ขณะที่ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา จึงกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานเพื่อให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับการดูแลความปลอดภัย โดยกำหนดจุดเน้นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดในการสร้างกลไกดูแลความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2567) ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และบทบาทในการน่านโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในโรงเรียน และส่งผลต่อความสำเร็จของภารกิจต่างๆ

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนหัวใจหลักในการขับเคลื่อนให้เกิดความปลอดภัยภายในโรงเรียน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง ด้วยความปลอดภัยสถานศึกษาเปรียบเสมือนรากฐานของการศึกษา นักเรียนจะสามารถจดจ่อกับการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่เมื่อพวกเขาารู้สึกปลอดภัย ทั้งนี้ ความตระหนักและใส่ใจของผู้บริหารต่อความปลอดภัยจะผลในทางที่ดีให้กับทุกคนในโรงเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจการศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้อันจะนำไปสู่แนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารให้สามารถบริหารความปลอดภัยสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 1322 คน ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 124 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 113 คน และรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน และครู จำนวน 1,198 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกแบบเฉพาะเจาะจง คือ ประชากรผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ทั้งหมด จำนวน 124 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 113 คน และรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน และกลุ่มครู จำนวน 292 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่าง กรณีทราบจำนวนประชากรของเคอร์เจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ด้วยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกจากผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาปลอดภัย ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ผู้ปฏิบัติงานและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านใน 4 กลุ่มภัยตามคู่มือบริหารความปลอดภัยสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 1 คน อาจารย์ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 1 คน แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวชศาสตร์เด็กและ

วิจัยรุ่น จำนวน 1 คน ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยสถานศึกษาจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
จำนวน 1 คน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยสถานศึกษาจากสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครอง
แรงงานจังหวัดสุโขทัย จำนวน 1 คน และสนทนากลุ่ม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก
จากผู้ปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาปลอดภัย ของกรมสวัสดิการและ
คุ้มครองแรงงาน ได้แก่ ครู จำนวน 8 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
ระยะที่ 1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- แนวทางและหลักการเกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา
- บทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) บทบาทการเป็นผู้นำ 2) บทบาทการวางแผน 3) บทบาทการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนและบุคลากร 4) บทบาทการกำกับ ติดตาม และประเมินผล และ 5) บทบาทการสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย

เครื่องมือการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัย
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยใช้แบบสอบถาม

1. ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่างแบบสอบถาม แล้วจึงนำไปตรวจสอบคุณภาพ
ด้านความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
(Content Validity) จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item
objective congruence: IOC) ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ ระหว่าง 0.86-1.00

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย
เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) พบว่าค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ
0.872

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นมาตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์เป็นฉบับ
สมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ระยะที่ 2 การหาแนวทางเสริมสร้างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัย
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ลำดับสุดท้ายของแต่ละบทบาท มาเป็นประเด็นการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผู้วิจัยวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เป็นแนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา และจัดทำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แล้วไปใช้กับกลุ่มประชากรเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 124 คน และครู จำนวน 292 คน ผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ด้วยตนเอง โดยใช้ Google Form ติดตามและรวบรวมการตอบแบบสอบถาม โดยตรวจสอบการกรอกข้อมูลให้ครบถ้วน สมบูรณ์

ระยะที่ 2 การหาแนวทางเสริมสร้างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ขอความอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน และสนทนากลุ่มร่วมกับครู จำนวน 8 คน

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์บทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งใช้เกณฑ์การแปลความหมายตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert, 1967)
3. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การหาแนวทางเสริมสร้างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการหาแนวทางเสริมสร้างบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปเป็นแนวทางเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังต่อไปนี้

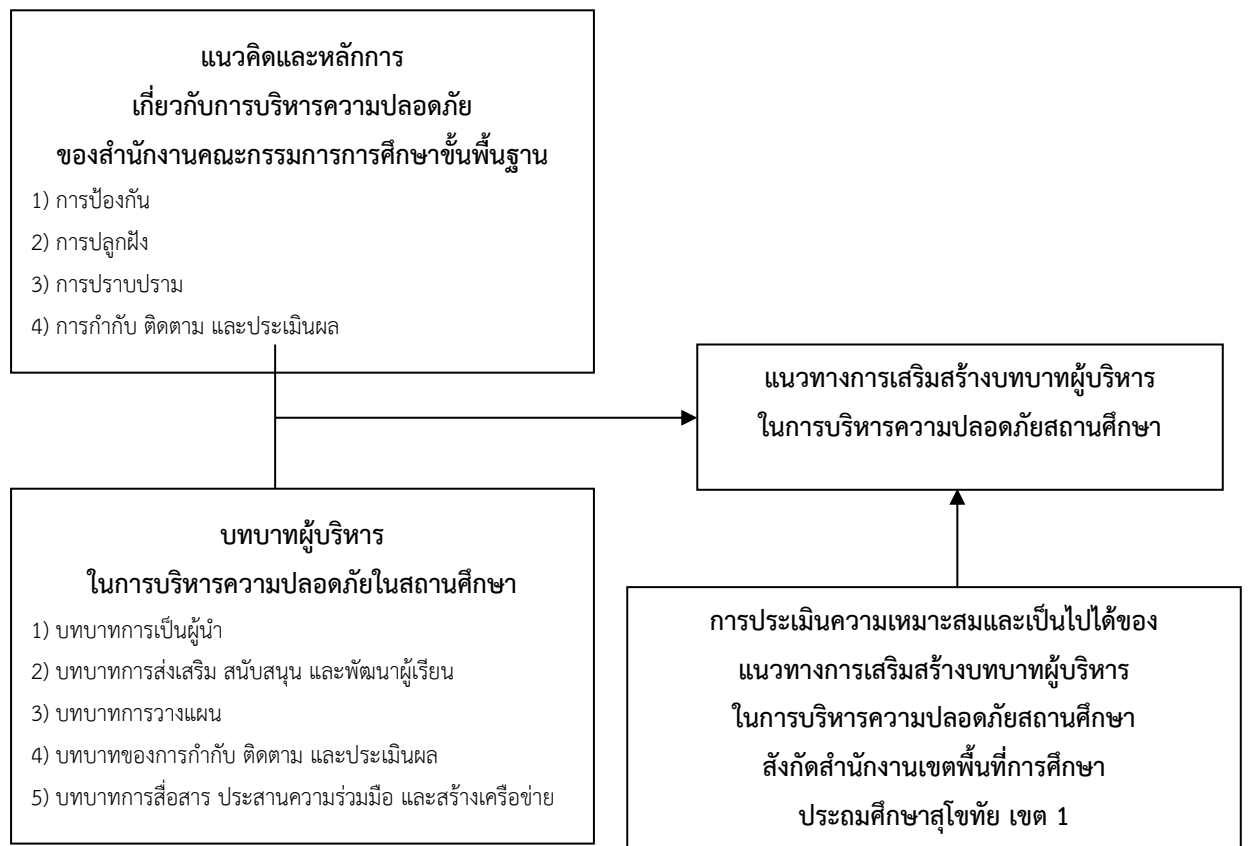
1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งใช้เกณฑ์การแปลความหมายตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale, 1967)
3. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์หัวข้อที่เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาจาก (Ariel I. Washington, 2020); (ธ.สุรางค์ บุญทอง, 2563); (กระทรวงศึกษาธิการรัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย, 2020); (อภิรัตน์ ช่างเกวียน, 2564) ; (University of Massachusetts Global [UMASSG], 2023); (Grand Canyon University [GCU], 2023); (Chelsi Chang and Eugene Pinkard, 2023); (ชูไรดา ดอเลาะ, 2565); (สิริมาศ จันทร์เพ็ญสุริยา, 2566) และนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะ 1 การศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ตารางที่ 1 บทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประกอบด้วย 5 บทบาท ได้แก่ 1) บทบาทการวางแผน 2) บทบาทการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียน 3) บทบาทการเป็นผู้นำ 4) บทบาทการสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย และ 5) บทบาทของการกำกับ ติดตาม และประเมินผล แสดงดังตาราง

บทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับ
1. บทบาทการวางแผน	3.50	0.49	ปานกลาง	3
2. บทบาทการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียน	3.44	0.64	ปานกลาง	4
3. บทบาทการเป็นผู้นำ	3.71	0.57	มาก	2
4. บทบาทการสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย	3.78	0.64	มาก	1
5. บทบาทของการกำกับ ติดตาม และประเมินผล	3.42	0.52	ปานกลาง	5
รวม	3.57	0.46	มาก	

จากตาราง พบว่า บทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ทั้ง 5 บทบาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57, S.D = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด โดยบทบาทที่มีระดับสูงสุด บทบาทการสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย ($\bar{X} = 3.78, S.D = 0.64$) รองลงมา คือ บทบาทการเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 3.71, S.D = 0.57$) และด้านที่มีระดับต่ำที่สุด คือ บทบาทของการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ($\bar{X} = 3.42, S.D = 0.52$)

ทั้งนี้ มีบทบาทที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด 3 บทบาท ได้แก่ บทบาทของการกำกับ ติดตาม และประเมินผล บทบาทการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียน และบทบาทการวางแผน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าบทบาทการสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย และบทบาทการเป็นผู้นำ ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำทั้ง 5 บทบาท มาหาแนวทางการเสริมสร้างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ระยะที่ 2 แนวทางการเสริมสร้างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ดังนี้

บทบาทการเป็นผู้นำ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ด้านความปลอดภัยให้ชัดเจน เพื่อสร้างความตระหนัก ให้เกิดเข้าใจร่วมกัน เห็นถึงความสำคัญของความปลอดภัยในแต่ละด้าน และการมีส่วนร่วม
2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้นักเรียน บุคลากร และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานด้านความปลอดภัย
3. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดนโยบายและมาตรการด้านความปลอดภัยที่เป็นรูปธรรม กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน และตรวจสอบว่าทุกคนเข้าใจหน้าที่ของตนเอง
4. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงานเป็นระยะ และประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนด หากพบปัญหาให้รีบแก้ไข และปรับปรุงแผนงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์
5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญและปัญหาในทุก ๆ ด้านของความปลอดภัย สามารถลำดับความสำคัญอย่างเหมาะสม ทั้งทางด้านกายภาพและด้านจิตใจ รวมถึงสื่อสารกับบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับความสำคัญของความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ
6. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำและมีส่วนร่วมในการกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัย รวมถึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแสดงความใส่ใจต่อความปลอดภัยของทุกคนในโรงเรียน

บทบาทการวางแผน

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสื่อสารผลการดำเนินงานให้บุคลากรทุกคนทราบอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือ ผ่านการประชุมอย่างสม่ำเสมอ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้
3. ต้นสังกัดจัดให้มีการประชุมชี้แจง/อบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัดความปลอดภัยสถานศึกษา
4. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสื่อสารให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการดำเนินงานตามตัวชี้วัด และร่วมกับบุคลากรพัฒนาระบบการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อกำหนดตัวชี้วัดที่ครอบคลุมและสอดคล้อง

5. ต้นสังกัดจัดให้มีการประชุมชี้แจง/อบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และการใช้งบประมาณให้ตรงตามวัตถุประสงค์

6. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับครูและบุคลากรวางแผนและจัดทำงบประมาณ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ และสามารถเปิดเผยข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณได้

บทบาทการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนและบุคลากร

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้แก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาว่าความปลอดภัยสถานศึกษามีความสำคัญเทียบเท่ากับด้านวิชาการ และเทียบเท่ากันในทุก ๆ ด้านของความปลอดภัยสถานศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเอง และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ผ่านการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการให้รางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น

3. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และเชื่อมโยงกับชีวิตจริง สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหา

4. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนความคิดเห็นและความต้องการต่อกิจกรรมการเรียนรู้

5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน เพื่อการสนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากร

6. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์กับโรงเรียนอื่น

บทบาทของการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

1. ต้นสังกัดส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาทักษะด้านการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาผ่านการอบรม สัมมนา การศึกษาค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาจากโรงเรียนอื่น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำหนดเกณฑ์การประเมินความปลอดภัยสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกมิติและสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

3. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำข้อมูลตามสภาพจริงมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อระบุปัญหาและหาสาเหตุเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และต้องมีการประเมินความรู้ความเข้าใจของคณะทำงานด้านความปลอดภัยสถานศึกษา

4. ต้นสังกัดส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษา ค้นคว้า และจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) ด้านความปลอดภัยสถานศึกษา

5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ครูและบุคลากร และผู้มาติดต่อ รวมถึงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

6. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดระบบรายงานเหตุการณ์ การตรวจสอบ และการประเมินผล เป็นระยะ และมีความต่อเนื่อง

บทบาทการเป็นผู้บทบาทการสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย และพัฒนาระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงวิเคราะห์สถิติของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อหาสาเหตุหลักและแนวทางการแก้ไข

2. ต้นสังกัดต้องพัฒนาความรู้และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านความปลอดภัย รวมถึงส่งเสริมให้พัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะของตนเองด้านเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านความปลอดภัย

3. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จจากการดำเนินงานด้านความปลอดภัย เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับทุกคน

4. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสื่อสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น จัดประชุมให้ความรู้กับบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองเป็นประจำ ใช้เว็บไซต์โรงเรียน โซเชียลมีเดีย หรือจดหมายข่าวเพื่อสื่อสารข้อมูล รวมถึงจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย

5. ต้นสังกัดจัดอบรมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสัมพันธ์อันดี และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

6. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี กำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน และสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า แนวทางเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ทั้ง 5 บทบาท มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประกอบด้วย 5 บทบาท ซึ่งมีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายบทบาท พบว่า บทบาทการสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก อาจแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 สามารถสื่อสารและสร้างความร่วมมือกับบุคลากรภายใน เช่น นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และภายนอก เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานราชการ และองค์กรต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รชตภรณ์ ชัยประภา ที่ได้ทำการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า มาตรการด้านการป้องกัน สถานศึกษาต้องการสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย มีการวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประสานงานความปลอดภัยกับสถานศึกษาอื่น ๆ และภาคีเครือข่าย บริหารงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ให้มีการประสานงานกับชุมชน ภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เชิญหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เป็นคณะทำงานเข้าร่วมกับโครงการของสถานศึกษา รวมถึงจัดระบบช่องทาง การสื่อสารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา มีการวางแผนแต่งตั้งคณะทำงานด้านการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์องค์กร กำหนดรูปแบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุม สอดคล้องกับบริบทและ สภาพการณ์ของสถานศึกษา (รชตภรณ์ ชัยประภา, 2566 : 104) และผลการวิจัยของธนัทธวัฒน์ วรวัชรบวรชัย ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากทมมหานคร พบว่า การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนต้องได้รับความร่วมมือจากทั้ง ระดับภาครัฐ โรงเรียน บุคลากร ครู ผู้ปกครองและนักเรียนในการทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความปลอดภัยต่าง ๆ ที่โรงเรียนควรมี (ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบวรชัย, 2567 : 156)

2. จากการหาแนวทางเสริมสร้างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า

2.1 บทบาทการเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ด้านความปลอดภัยให้ชัดเจน เพื่อสร้างความตระหนัก ให้เกิดเข้าใจร่วมกัน เห็นถึงความสำคัญของความปลอดภัยในแต่ละด้าน และการมีส่วนร่วม ให้นักเรียน บุคลากร และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานด้านความปลอดภัย กำหนดนโยบายและมาตรการด้านความปลอดภัยที่เป็นรูปธรรม กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน และตรวจสอบให้แน่ใจว่าทุกคนเข้าใจหน้าที่ของตนเอง ต้องติดตามความคืบหน้าของ การดำเนินงานเป็นระยะ และประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนด หากพบปัญหาให้รีบแก้ไข และ

ปรับปรุงแผนงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ต้องตระหนักถึงความสำคัญและปัญหาในทุก ๆ ด้านของความปลอดภัย สามารถลำดับความสำคัญอย่างเหมาะสม ทั้งทางด้านกายภาพและด้านจิตใจ รวมถึงสื่อสารกับบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับความสำคัญของความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ และต้องเป็นผู้นำและมีส่วนร่วมในการกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัย รวมถึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแสดงความใส่ใจต่อความปลอดภัยของทุกคนในโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของธารรงค์ จันทฤทธิ์ ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายตามหน่วยงานนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยเชิญคณะกรรมการความปลอดภัยสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา รวมถึงในฐานะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่การบริหารจัดการความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติ และประเมินผลการดำเนินงาน (ธารรงค์ จันทฤทธิ์, 2567 : 222)

2.2 บทบาทการวางแผน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสื่อสารผลการดำเนินงานให้บุคลากรทุกคนทราบอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือ ผ่านการประชุมอย่างสม่ำเสมอ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้ ต้องสื่อสารให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการดำเนินงานตามตัวชี้วัด และร่วมกับบุคลากรพัฒนาระบบการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อกำหนดตัวชี้วัดที่ครอบคลุมและสอดคล้อง และต้องร่วมกับครูและบุคลากรวางแผนและจัดทำงบประมาณ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ และสามารถเปิดเผยข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณได้ ขณะที่ต้นสังกัดจัดให้มีการประชุมชี้แจง/อบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัดความปลอดภัยสถานศึกษา และจัดให้มีการประชุมชี้แจง/อบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และการใช้งบประมาณให้ตรงตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของธารรงค์ จันทฤทธิ์ ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน โดยสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้อง สภาพปัจจุบัน บริบทต่าง ๆ ที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน ระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อวางแผนงานด้านความปลอดภัยภายในสถานศึกษา พิจารณาสันับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา วางขอบข่ายงานและจัดสรรบุคลากรรับผิดชอบงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการประเมินผลงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา (ธารรงค์ จันทฤทธิ์, 2567 : 224)

2.3 บทบาทการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนและบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้แก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาว่าความปลอดภัยสถานศึกษามีความสำคัญเทียบเท่ากับด้านวิชาการ และเทียบเท่ากันในทุก ๆ ด้านของความปลอดภัยสถานศึกษา ต้องพัฒนาตนเองและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ผ่านการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการให้รางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น ต้องกำหนดให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหา ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนความคิดเห็นและความต้องการต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และต้องสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์กับโรงเรียนอื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของวชรกมล สุศรี ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการบริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษาควรบริหารหลักสูตรการบริหารจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น การพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีภายในสถานศึกษา (วชรกมล สุศรี, 2567 : 272)

2.4 บทบาทของการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำหนดเกณฑ์การประเมินความปลอดภัยสถานศึกษา ให้ได้เกณฑ์ที่ครอบคลุมทุกมิติและสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ต้องนำข้อมูลตามสภาพจริงมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อระบุปัญหาและหาสาเหตุมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และต้องมีการประเมินความรู้ความเข้าใจของคณะทำงานด้านความปลอดภัยสถานศึกษา ต้องสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ครูและบุคลากร และผู้มาติดต่อ รวมถึงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และต้องกำหนดระบบรายงานเหตุการณ์ การตรวจสอบ และการประเมินผลเป็นระยะ และมีความต่อเนื่อง โดยต้นสังกัดส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาทักษะด้านการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาผ่านการอบรม สัมมนา การศึกษาค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาจากโรงเรียนอื่น และส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาค้นคว้า และจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) ด้านความปลอดภัยสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของจรรูวรรณ เหยียบไทสงค์ ได้ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้บริหารควรดำเนินการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาเครื่องมือประเมินที่หลากหลายและเชื่อถือได้ เพื่อใช้ประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระหว่างและหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม โดยมีการเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินด้วย จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จาก

การประเมินมาวิเคราะห์และเผยแพร่ผลการวิเคราะห์ให้ทุกฝ่ายทราบ เพื่อระบุปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่าง การดำเนินโครงการและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น โดยนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็นรายงานและ สารสนเทศของโรงเรียน (จารุวรรณ เหยิบโทสงค์, 2563 : 101-102)

2.5 บทบาทการสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้าง ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย และพัฒนาระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงวิเคราะห์สถิติของเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้น เพื่อหาสาเหตุหลักและแนวทางการแก้ไข ต้องประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จจากการดำเนินงานด้านความ ปลอดภัย เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับทุกคน ต้องสื่อสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น จัดประชุมให้ความรู้กับบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองเป็นประจำ ใช้เว็บไซต์โรงเรียน โซเชียลมีเดีย หรือ จดหมายข่าวเพื่อสื่อสารข้อมูล รวมถึงจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย และต้องเป็นผู้นำในการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี กำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน และสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการ แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน ทั้งนี้ ต้นสังกัด ต้องพัฒนาความรู้และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านความ ปลอดภัย รวมถึงส่งเสริมให้พัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะของตนเองด้านเทคโนโลยีและเทคโนโลยี สารสนเทศด้านความปลอดภัย และจัดอบรมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการสื่อสารอย่างมี ประสิทธิภาพ การสร้างความสัมพันธ์อันดี และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รชตภรณ์ ชัยประภา ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมา มีฝ่ายบริหารงานทั่วไปและฝ่าย ประชาสัมพันธ์เป็นแกนหลักในการประสานงานกับสถานศึกษาอื่น ๆ ภาควิชาเครือข่าย และชุมชน มีการวางแผนและ ดำเนินกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำทุกปี รวมถึงการเปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ต่าง ๆ ของโรงเรียน (รชตภรณ์ ชัยประภา, 2566 : 104-105)

3. แนวทางเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ทั้ง 5 บทบาท มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า แนวทางการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการบริหารความ ปลอดภัยสถานศึกษา บทบาทการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนและบุคลากร มีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในระดับสูงที่สุด อาจด้วยเมื่อบุคลากรทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย มีทักษะในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีความตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย โรงเรียนก็จะมี วัฒนธรรมความปลอดภัยที่เข้มแข็ง ส่งผลถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย และมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย จะช่วยให้พวกเขากลายเป็นพลเมืองที่ดี และสามารถดูแล ตนเองและผู้อื่นได้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้โรงเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับ

สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ และสามารถรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุเมธ ไทยกลาง ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนวัดศิรีวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่าวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการช่วยให้ผู้เข้าร่วมการ อบรมเกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถในการเขียนแผนจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน โดยบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้และผลของการอบรมสามารถแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการสร้างความปลอดภัยภายในโรงเรียนให้เกิดขึ้นกับนักเรียน และครูทุกคนมีแผนจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนได้ตามเป้าหมาย (สุเมธ ไทยกลาง, 2565 : 7-8)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการอบรม พัฒนา และส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ เช่น การเป็นผู้นำ การบริหารจัดการ การสื่อสาร และการแก้ไขปัญหา เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างผู้บริหาร จะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและองค์กร

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานต้นสังกัดหรือผู้บริหารควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกมิติของความปลอดภัยในสถานศึกษา ครอบคลุมถึงมาตรฐานความปลอดภัยขั้นต่ำที่ทุกสถานศึกษาต้องปฏิบัติตาม เช่น มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม การดูแลนักเรียน และการจัดการเหตุฉุกเฉิน นอกจากนี้ ควรกำหนดกรอบการทำงานที่ชัดเจนสำหรับผู้บริหาร รวมถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความปลอดภัย โดยมีกลไกการบังคับใช้และการติดตามประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายได้ถูกนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษา นำไปสู่การพัฒนามาตรฐานบทบาทผู้บริหารที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทยิ่งขึ้น

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวทางที่ได้ไปปรับใช้ในการเสริมสร้างการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษานำแนวทางที่ได้มาใช้เพื่อทำความเข้าใจบทบาทผู้บริหารนำไปสู่การสื่อสารและความร่วมมือกับผู้บริหารในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 นักเรียนได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งทางกายภาพและอารมณ์ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ เช่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน เข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของผู้บริหารในดำเนินงานด้านความปลอดภัยสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษาในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษาโดยเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา หรืออุดมศึกษา
2. ควรศึกษาการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษาเจาะจงไปที่ประเด็นเฉพาะ เช่น ความปลอดภัยทางกายภาพ ความปลอดภัยจากภัยพิบัติ ความปลอดภัยทางออนไลน์ หรือความปลอดภัยทางจิตใจ
3. ควรศึกษาการบริหารความปลอดภัยสถานศึกษาโดยพิจารณาบริบททางวัฒนธรรมและสังคมที่แตกต่างกัน เช่น ภูมิภาค ชนกลุ่มน้อย หรือกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อหาแนวทางที่สอดคล้องกับความหลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร อุ่นสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์)*. 20 (2), 1 - 14.
- จารุวรรณ เหยิบไธสงค์. (2563). *การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. วิทยาลัยครูศาสตร์: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ชูไรดา ดอเลาะ. (2565). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษา แบบเข้มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

- ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบวรชัย. (2567). การพัฒนารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*. 10 (1), 37 – 48.
- จ.สุรางค์ บุญทอง. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จรัสรงค์ จันทสิทธิ์. (2567). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย. คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- รชตภรณ์ ชัยประภา. (2566). แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*. 9 (1), 91 – 108.
- วชรภมล สุศรี. (2567). ปัจจัยเชิงสาเหตุของการบริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 18 (2), 263-278.
- ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน Thai RSC. (2567). การเปรียบเทียบสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในประเทศไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2567. แหล่งที่มา: <https://www.thairsc.com/data-compare>
- สิริมาศ จันทร์เพ็ญสุริยา. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย. คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- สุชีรา ใจหวัง. (2561). การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา*. 15 (28), 20 - 61.
- สุเมธ ไทยกลาง. (2565). การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนวัดคีรีวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *คลังเอกสารงานวิจัย*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. (2567) สถิติทางการศึกษา ปีการศึกษา 2567 (10 มิถุนายน 2567). *ออนไลน์*. 1 พฤศจิกายน 2567. แหล่งที่มา: https://web.sukhothai1.go.th/?module=view_memu_top&cluster_id=&id=16

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา*.
กระทรวงศึกษาธิการ: กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579*. สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อภิรัตน์ ช่างเกวียน. (2564). *บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อิวัจ เตลานี. (2562). การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทักษะคือหัวใจสำคัญของการศึกษา.
ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2567. แหล่งที่มา: [https://www.unicef.org/thailand/
th/stories/การศึกษาสำหรับศตวรรษที่-21](https://www.unicef.org/thailand/th/stories/การศึกษาสำหรับศตวรรษที่-21)
- Ariel I. Washington. (2020). *TRANSFORMATIONAL INTERVENTION FOR PRINCIPAL LEADERSHIP (TRIPLE): A FEASIBILITY STUDY OF AN INNOVATIVE PROFESSIONAL DEVELOPMENT WORKSHOP FOR PRINCIPALS OF SCHOOLS WITH EXCLUSIONARY DISCIPLINE*. Doctor of Philosophy in the School Psychology Program. School of Education : University of North Carolina
- BBC NEWS ไทย. (2565). เหตุกราดยิงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จ.หนองบัวลำภู ติดอันดับกราดยิงสังหารใน
โรงเรียนร้ายแรงสุดในโลก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2567. แหล่งที่มา:
<https://www.bbc.com/thai/articles/clm8lx797gyo>
- BBC NEWS ไทย. (2567). ไฟไหม้รถบัสนักเรียนหน้าเซียร์รังสิต เรารู้อะไรแล้วบ้าง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ
1 พฤศจิกายน 2567. แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/articles/cg1k10llg41o>
- Chelsi Chang and Eugene Pinkard. (2023). *Redefining the Role of the Principal: Innovative Approaches To Empower School Leaders*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา:
ออนไลน์. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED639300.pdf>
- Grand Canyon University. (2023). *Becoming a Principal: Daily Duties and How To Become One*. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2566, แหล่งที่มา: [https://www.gcu.edu/blog/
teaching-school-administration/becoming-principal-daily-duties-how-become-one](https://www.gcu.edu/blog/teaching-school-administration/becoming-principal-daily-duties-how-become-one).
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw-Hill.

- Thai PBS. (2566). "ถั่งดับเพลิง" ระเบิด! ใน ร.ร.ราชวินิตมัธยม นร.เสียชีวิต 1 คน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2567. แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/articles/cglk10llg41o>
- University of Massachusetts Global. (2023). Everything you need to know about being a school administrator. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.umassglobal.edu/news-and-events/blog/everything-you-need-to-know-about-being-a-school-administrator>.